

Preventivní program pro školní rok 2023/2024

Obecné informace

Název a adresa školy	ZŠ T. G. Masaryka, Rajhrad Havlíčková 452 664 61 Rajhrad
Ředitelka školy	Mgr. Veronika Vlasáková
E-mail	reditel@zsrajhrad.cz
Telefon	547230028
Internetové stránky školy	www.zsrajhrad.cz
Počet žáků	621
Počet tříd	28
Personální obsazení	42 učitelů, 18 asistentů ped.

Charakteristika školy

Základní škola T. G. Masaryka Rajhrad, okres Brno – venkov, příspěvková organizace je **úplnou školou s devíti ročníky**. Na prvním stupni ZŠ jsou v ročníku zpravidla dvě nebo tři třídy, na druhém stupni ZŠ jsou v ročníku zpravidla tři nebo čtyři třídy, jedná se o spádovou školu pro okolní neúplné školy. Zejména na druhý stupeň přicházejí žáci z Holasic, Opatovic, Popovic, Rajhradic, Syrovic a někdy i dalších obcí. Součástí školy jsou školní družina, školní klub, školní jídelna.

V současné době škola vzdělává zhruba **621 žáků**, počet v posledních několika letech stále **mírně vzrůstá**. Převažují žáci české národnosti, 13 žáků je z Ukrajiny.

Škola a školská zařízení se nachází **ve třech budovách**: 1) ulice Havlíčkova – ředitelství, třídy 4. – 9.ročníku, školní kuchyně s jídelnou, školní hřiště a školní zahrada, 2) ulice Masarykova – třídy 1. – 3.ročníku, školní družina (4 oddělení), školní výdejna, školní hřiště (centrum Rajhradu vedle hlavní silnice) 3) ulice Havlíčkova – třídy 4. - 5. ročníku, školní klub, školní družina (1 oddělení).

Budovy na ulici Havlíčkova se nacházejí v klidné části Rajhradu obklopeny udržovanou školní zahradou. Podle dotazníkového šetření, provedeného v březnu 2022, jsou sami žáci většinou v prostorách školy spokojeni a cítí se bezpečně. V letošním školním roce by se měla slavnostně otevřít a začít fungovat velká tělocvična se společenskou místností a několika kabinety.

Budova školy na ulici Masarykova se nachází v centru Rajhradu, poblíž hlavní a velmi frekventované komunikace.

Všechny učebny jsou vybaveny **interaktivními tabulemi**, k dispozici žákům jsou tři kvalitně vybavené počítačové třídy. ŠMP pravidelně informuje rodiče, učitele a žáky pomocí školní platformy Edupage.

Jako **rizikové prostředí** školy vnímáme záchody na hlavní budově Havlíčkova, které označuje jako místo, kde se necítí bezpečně, část dětí druhého stupně, zároveň zde obvykle dochází k rizikovému chování žáků (kouření). Je zde nutný zvýšený dozor pedagogů.

Ve **školním řádu** máme zakotven zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy i na školních akcích mimo školní areál; rovněž je podle školního řádu přísně postihována šikana, kyberšikana (předcházíme tomu např. i zákazem používání mobilů i tabletů během celého pobytu žáka ve škole). Prevence je rovněž průběžnou nedílnou součástí mnoha vyučovacích předmětů, např. výchova ke zdraví (samostatný předmět v 6. a 9. ročníku) prvouka, přírodověda, vlastivěda, chemie, přírodopis, občanská výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti a další.

Odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu má ředitelka školy **Mgr. Veronika Vlasáková** (reditel@zsrajhrad.cz).

Školní metodik prevence **Mgr. Michaela Kocmanová** koordinuje přípravy a realizace programu.

Školní poradenské pracoviště:

PhDr. Ivo Šlauch, výchovný poradce (slauch@zsrajhrad.cz)

Mgr. Michaela Kocmanová, ŠMP (kocmanova@zsrajhrad.cz)

Mgr. Pavla Dvořáková, školní psycholog (dvorakova@zsrajhrad.cz)

Mgr. Alice Pospíšilová, speciální pedagog
(pospisilova@zsrajhrad.cz)

Mgr. Šárka Rábová, speciální pedagog (raabova@zsrajhrad.cz)

Mgr. Hana Abbodová, speciální pedagog (abbodova@zsrajhrad.cz)

Na realizaci MPP se také výrazně podílejí jednotliví učitelé, kteří začleňují preventivní témata do výuky svých jednotlivých předmětů, toto začlenění je rozpracováno v ŠVP. Nezastupitelný význam mají také třídní učitelé při monitoringu rizikového chování ve své třídě, při realizaci preventivních programů a jejich evaluaci. Žáci aktivně participují na přípravě a realizaci programu.

Vnitřní informační zdroje

- školní knihovna
- webové stránky školy
- archiv materiálů ŠMP (např. časopis Prevence)
- kolekce preventivních filmů (šikana, alkohol, anorexie, domácí násilí...)
- schránka důvěry
- školní nástěnky, nástěnné obrazy

Vnější informační zdroje

- Viz příloha A, B

Monitoring

Ke zjištění současného stavu rizikového chování bylo využito:

- zápisů metodika prevence
- rozhovorů ŠMP s vyučujícími, TU
- konzultacemi se školní psychologkou a výchovným poradcem
- dotazníku pro žáky 2. stupně ZŠ

- individuálních pohovorů s dětmi
- informací ze schránky důvěry
- SWOT analýzy

Analýza současného stavu:

Škola se nachází v klidném a pěkném prostředí, sami žáci jsou většinou v prostorách školy spokojeni a cítí se bezpečně. Škola je dobře materiálně vybavená (počítače, interaktivní tabule). Ve škole funguje školní poradenské pracoviště s dostatečnou podporou vedení školy.

Škola se skládá ze tří budov, pedagogický sbor není zcela propojen, ŠMP nemá dostatečný přehled o dění na zbývajících budovách. ŠMP nemá vlastní prostory na individuální práci s žáky. Někteří třídní učitelé dělají třídnické hodiny převážně formálně.

V současné době vzděláváme devět žáků z Ukrajiny, které je nutné integrovat.

Nejčastěji řešené případy z loňského školního roku: konflikty mezi dětmi (někdy i počáteční stádia šikany), stavy psychické nepohody, zřejmě úzkosti (6 případů – ve spolupráci se školní psycholožkou), které se často projevovaly skrytým záškoláctvím – děti dlouhodobě nechodí do školy, obávají se neúspěchu a rodiče omlouvají absenci z různých důvodů. Asi v pěti případech se objevilo sebepoškozování. Ve dvou případech pak kouření (elektronická cigareta), dvakrát alkohol ve škole a jednou užívání nikotinových sáčků. Rovněž jednou jsme řešili rasistické narážky žáka 8. ročníku a sledování porna u žáka šestého ročníku. Zjistilo se také, že žáci 4. ročníku mají třídní chat, kam nahráli bez vědomí a svolení třídní učitelky fotky z výuky. Navíc mnohé děti přispívaly do společného chatu vulgárními výroky, chlubil se sledováním porna a byly aktivní i v pozdních nočních hodinách.

Stanovení cílů

Jako jeden z cílů bychom chtěli zprovoznit **online schránku důvěry** na webových stránkách školy. Považujeme tento krok za důležitý, protože by mohl usnadnit dětem v jakýchkoli nesnázích říci si o pomoc.

Dalším cílem bude pravidelná **pomoc** třídním učitelům **s přípravou třídnických hodin**. Chceme minimálně jednou měsíčně pomocí Edupage nebo během pracovních porad nabízet třídním učitelům tipy na aktivity vhodné při práci s jejich třídním kolektivem, protože dobře fungující vztahy ve třídách jsou nejlepší prevencí šikany a dalších nežádoucích jevů.

Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

1) Pro žáky

- **Specifická prevence obsažená ve školním vzdělávacím programu**

Ročník	I., II., III.	IV., V.	VI., VII.	VIII., IX.	Počet hodin
<i>Záškoláctví</i>	1	0	1	0	2
<i>Šikana/agrese</i>	2	4	3	2	11
<i>Doprava/rizikové sporty</i>	2	2	2	2	8
<i>Rasismus/xenofobie</i>	0	1	1	1	3
<i>Sekty</i>	0	1	1	1	3
<i>Sex.rizikové chování</i>	0	1	2	4	7
<i>Adiktologie</i>	2	2	2	4	10
<i>Týrání, zneužívání</i>	1	1	1	1	4
<i>Poruchy příjmu potravy</i>	0	2	3	3	8
Počet hodin celkem	8	14	16	18	56

- **Specifická prevence realizovaná v samostatných preventivních aktivitách a programech**

I.-III. ročník

Dopravní výchova
Kapka prevence
Péče o zdraví – zoubky
Prevence kouření (PPP Brno)

IV. – V. ročník

Adaptační aktivity
Dobronauti – prevence šikany
Kyberšikana – Police ČR

VI. – VII. ročník

Adaptační aktivity– pro nově vzniklé kolektivy
Hasičský záchranný sbor
Čas proměn - dospívání
Poruchy příjmu potravy
Alkohol a jeho důsledky

VIII. – IX. ročník

Drogy – energetická bomba (PPP Brno)
Trestně právní zodpovědnost (Policie ČR)

Psychické zdraví (psychohygienu, sebepoškozování...)

Týmové aktivity podporující dobré vztahy a klima

Výlety a exkurze jednotlivých tříd
Adaptační akce a výlety pro nově vzniklé kolektivy
Škola v přírodě (1. stupeň)
Lyžařský výcvikový kurz (7. ročník)
Zájezd do Anglie (9. ročník)
Předvánoční Vídeň (8. ročník)
Hrdá škola – Teplákový den, Den netradičních barev...
Uklid'me Rajhrad
Projektový den a další

2) Pro učitele

Den s ŠPP – aktivity v přípravném týdnu
Schůzky školního poradenského pracoviště – 1x za měsíc
Pracovní porady – 1x za měsíc – krátký informační blok ŠMP
a školní psycholožky na aktuální témata (nikotinové sáčky, skryté záškoláctví,
úzkostnost dětí, neklidné dítě ve třídě atd.)
ŠMP nabízí individuální konzultace jednotlivým pedagogům
ŠMP přeposílá učitelům aktuální informace z PPP, nabídky na další vzdělávání v oblasti
prevence, informační letáky...
    Informační schůzka ŠMP s novými třídními učiteli na začátku školního roku
    Celoroční možnost dalšího vzdělávání v oblasti prevence

3) Pro rodiče

Třídní schůzky – na prvních třídních schůzkách krátké představení ŠMP v nových
třídách, stručná informace o činnosti, kontakty
ŠMP pravidelně informuje rodiče prostřednictvím školní platformy Edupage –
rozesílá informační letáky, upozorňuje na určité formy rizikového chování,
přeposílá informace např. z PPP
Rodiče mají také možnost sledovat aktivity školy např. na webových stránkách
školy
ŠMP nabízí individuální konzultace rodičům
V případě potřeby zajištění přednášky na aktuální téma pro rodiče (např.
doporučená rodičovská kontrola při nadměrném nebo nevhodném používání
mobilu, PC)

Evaluace

Evaluace bude provedena na závěr školního roku 2023/2024. Zaměříme se především na dva výše definované cíle, tzn. zda se podaří zřídit online schránku důvěry a jakým způsobem je využívána. Zhodnotíme také, jakým způsobem se realizovala

pravidelná pomoc třídním učitelům s přípravou třídnických hodin. Dotazníkovým šetřením v průběhu roku zjistíme, jak se pomoc osvědčila, případně jaké aktivity by učitelé ještě v rámci třídnických hodin uvítali. Jednotlivé preventivní programy pak budou zhodnoceny jednak v online systému evidence preventivních aktivit SEPA, jednak v závěrečné zprávě ŠMP.